

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 541/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Marošom Prosmanom, Prosman a Pavlovič advokátska kancelária s. r. o., Hlavná 31, Trnava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 258/2015 a jeho rozsudkom č. k. 9 Co 258/2015-154 zo 17. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 258/2015 a jeho rozsudkom č. k. 9 Co 258/2015-154 zo 17. septembra 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu zo 17. septembra 2015“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom súdneho konania vedeného Okresným súdom Trnava (ďalej aj len „okresný súd“) pod sp. zn. 17 C 64/2014 ako žalovaný, proti ktorému si v tomto konaní žalobca uplatňoval nárok na zaplatenie sumy 4 176 € z titulu kúpnej ceny za nehnuteľnosť (pozemok) a 348 € z titulu kúpnej ceny za ďalšiu nehnuteľnosť (pozemok).

3. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudok č. k. 17 C 64/2014-127 z 5. februára 2015 (ďalej aj len „rozsudok okresného súdu z 5. februára 2015“) tak, že sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4 176 € s príslušenstvom, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a sťažovateľa zaviazal na náhradu trov konania žalobcu. Krajský súd na odvolanie sťažovateľa napadnutým rozsudkom zo 17. septembra 2015 potvrdil rozsudok okresného súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 6 Cdo 31/2016-186 z 12. mája 2016 (ďalej aj len „uznesenie najvyššieho súdu z 12. mája 2016“) doručeným sťažovateľovi 22. júna 2016 odmietol dovolanie sťažovateľa proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu ako neprípustné.

4. V danom prípade bola v kúpnej zmluve (uzavretej 18. mája 2010 v znení dodatku z 26. októbra 2010 medzi žalobcom ako predávajúcim a sťažovateľom ako kupujúcim) dohodnutá kúpna cena za prevod nehnuteľností (pozemku) na sťažovateľa v sume 4 176 € s tým, že sťažovateľ je povinný kúpnu cenu zaplatiť „na základe vystavenej faktúry“. Žalobca 8. novembra 2010 vystavil faktúru č. 300060 na dohodnutú kúpnu cenu 4 176 €, v ktorej splatnosť faktúry určil dňom 20. decembra 2010. Žalobca z dôvodu nezaplatenia kúpnej ceny sťažovateľom 20. decembra 2013 doručil okresnému súdu žalobu, ktorou si uplatnil svoje nároky proti sťažovateľovi.

5. Podstatnou právnou otázkou sporu (vo vzťahu k posúdeniu ktorej otázky namieta sťažovateľ arbitrárnosť záverov napadnutého rozsudku krajského súdu, a tým porušenie svojich práv) bolo posúdenie premlčania žalobcom uplatneného nároku v nadväznosti na sťažovateľom vznesenú námietku premlčania.

6. Krajský súd si osvojil záver okresného súdu o tom, že námietka premlčania vznesená sťažovateľom nie je dôvodná, pričom odkázal na dôvody rozsudku okresného súdu, ktorý svojím rozsudkom potvrdil a v ktorom sa uvádza:

„Premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať (uplatniť) po prvý raz podaním žaloby na súde. Pri záväzkových právnych vzťahoch je prvým dňom možného uplatnenia práva na súde deň nasledujúci po splatnosti pohľadávky, ktorá doba splatnosti je daná dňom, keď mal dlžník splniť dlh. V kúpnej zmluve vrátane jej dodatku si zmluvné strany výslovne dohodli fakturáciu kúpnej ceny a preddavku zo strany žalobcu ako predávajúceho, čím sa de facto dojednali na tom, že splatnosť kúpnej ceny a preddavku nenastáva pri podpise, ani v určitý deň po podpise zmluvy, ale bude stanovená vo faktúrach vystavených žalobcom. Obe vyššie uvedené faktúry, na základe ktorých si žalobca uplatňuje svoj nárok, boli splatné dňa 20.12.2010, čo znamená, že žalobca si mohol uplatniť svoj nárok na súde dňa 21.12.2010... Žalobca podal žalobu na súde dňa 19.12.2013, teda v rámci plynutia trojročnej premlčacej doby.“

7. Sťažovateľ v prvej časti svojej sťažnostnej argumentácie uviedol, že okresný súd a krajský súd «odmietli v rámci ústavne konformného posúdenia skutkového stavu veci aplikovať všeobecne akceptovanú judikatúru, ktorá sa týka premlčania dlhu pri absencii dohody o splatnosti dlhu.

Podľa publikovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu R 91/2004: Ak čas splnenia dlhu (záväzku) nebol účastníkmi dohodnutý, ani inak stanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal, veriteľ mohol svoje právo vykonať vtedy, keď mohol (z objektívneho, nie subjektívneho hľadiska) požiadať o plnenie dlhu, t. j. hneď ako dlh vznikol, takže začiatok plynutia premlčacej doby tu nastáva

nasledujúci deň po vzniku právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke, pri ktorej nebola dohodnutá splatnosť predmetu pôžičky.

Opačný právny názor Najvyššieho súdu SR uvedený v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo/146/2008 (na ktorý výslovne poukázal Okresný súd Trnava v základnom konaní 14C/66/2014) je ojedinelou výnimkou v rozhodovacej praxi súdov.

V tomto zmysle sťažovateľ poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo/18/2013, kde Najvyšší súd SR uvádza, že v prípade odlišného právneho názoru (ktorý bol vyjadrený v rámci nepublikovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR), nedochádza automaticky k „prekonaniu“ názoru Najvyššieho súdu SR uvedeného v rámci publikovanej judikatúry (publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR je totiž výsledkom osobitného schvaľovacieho procesu). Uvedenú zásadu môžeme stručne označiť ako „prednosť publikovanej judikatúry pred nepublikovanou judikatúrou“.

Z týchto dôvodov nebol v žiadnom prípade „prekonaný“ ani právny názor Najvyššieho súdu SR uvedený v publikovanom rozhodnutí R 91/2004. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo/146/2008 totiž ako „prekonané rozhodnutie“ uvádza výlučne len publikované rozhodnutie v období socializmu R 28/1984, kde s publikovaným rozhodnutím R 91/2004 sa Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo/146/2008 vôbec nevysporiadal, a ani uvedené publikované rozhodnutie s „najvyšším stupňom právnej sily“ neuvádza ako „prekonané rozhodnutie“.

Právny názor uvedený v publikovanom rozhodnutí R 91/2004 vo všeobecnosti prijal dokonca aj Najvyšší súd ČR vo svojich početných rozhodnutiach (napr. 33 Cdo/1289/2007, 33 Cdo/2634/2008, 33 Odo/84/2006). Konečný prelomom v tejto oblasti nastal ale až na základe rozhodnutia Veľkého senátu občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu ČR vo veci sp. zn. 31Cdo/3881/2009 zo dňa 9.10.2013. Veľký senát (ako najvyššia autorita v ČR pre „sudcovskú tvorbu práva“) definitívne potvrdil, že pri absencii dohody o splatnosti dlhu premlčacia doba začína plynúť prvým dňom, kedy veriteľ mohol dlžníka vyzvať na splnenie dlhu, a to bez ohľadu na splatnosť dlhu (ktorá bola neskôr určená na základe výzvy veriteľa).

Z uvedených dôvodov je právne posúdenie veci Okresným súdom Trnava a Krajským súdom v Trnave nesprávne, a v rozpore s ústavne konformným výkladom.».

8. Sťažovateľ v druhom okruhu svojich sťažnostných námietok poukazuje na podľa neho nesprávne závery okresného súdu i krajského súdu spočívajúce v tom, že k premlčaniu žalobcom uplatňovanej pohľadávky došlo bez ohľadu na to, či sa v danej veci bude aplikovať „všeobecne akceptovaný právny názor vyslovený v publikovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR R 91/2004, alebo... ojedinelý právny názor uvedený v rozhodnutí Najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/146/2008“, a to z týchto dôvodov:

«Kúpna zmluva vôbec neobsahovala určitú a zrozumiteľnú dohodu o splatnosti dlhu, keďže splatnosť dlhu bola ponechaná na vôli veriteľa (podľa článku 4. bod 3: „kupujúcemu bude vystavená faktúra na kúpnu cenu“). Uvedená formulácia len kopíruje ustanovenia § 563 Obč. z. Bolo síce dohodnuté, že veriteľ za účelom úhrady dlhu vystaví dlžníkovi faktúru, lenže splatnosť tejto faktúry nebola jednoznačne určená (napr. veriteľ dlžníkovi vystaví faktúru so splatnosťou 14 dní a pod.). Z týchto dôvodov v zmysle § 563 Obč. z., došlo k splatnosti dlhu nasledujúci deň po doručení výzvy veriteľa (v našom prípade nasledujúci deň po doručení faktúry), a to bez ohľadu na lehotu uvedenú na faktúre (lehota uvedená na faktúre totiž nebola určená na základe dohody zmluvných strán, ale jednostranne určená veriteľom). Pri opačnom výklade je splatnosť dlhu reálne ponechaná na svojvôli veriteľa, čo nie je v súlade s princípom právnej istoty v právnych vzťahoch (najmä, ak ide o spotrebiteľskú zmluvu). V rámci právnej istoty musí byť v rámci právnych vzťahov už v čase vzniku záväzku jednoznačne určiteľné, kedy nastane splatnosť dlhu, resp. kedy sa dôjde k premlčaniu dlhu. Ak splatnosť dlhu úplne ponecháme na vôli veriteľa, splatnosť dlhu (a zároveň aj okamih premlčania dlhu) bude v čase vzniku záväzku prakticky neznámy. Práve z týchto dôvodov je súčasťou právnej úpravy § 563 Obč. z., ktorý túto splatnosť (aj vrátane začatia plynutia premlčania) jednoznačne určuje ako okamih, ktorý nastane nasledujúci deň po výzve veriteľa (ak sa zmluvné strany nedohodnú inak, čo v našom prípade splnené nebolo).

V konaní bolo preukázané, že faktúra žalobcu bola odoslaná na poštovú prepravu dňa 7.12.2010, kde do sféry dispozície adresáta sa faktúra dostala najneskôr dňa 10.12.2010 (kde deň 10.10.2010 je považovaný za deň doručenia výzvy na úhradu dlhu) (k tomu vid'. napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo/129/2010). Z týchto

dôvodov mohla splatnosť dlhu nastať najneskôr dňa 11.12.2010, čiže k premlčaniu dlhu došlo najneskôr ku dňu 12.12.2013.

Žaloba bola konajúcemu súdu doručená až dňa 20.12.2013, čiže cca. 9 dní po uplynutí premlčacej doby.»

9. V treťom okruhu svojej sťažostnej argumentácie sťažovateľ namieta, že okresný súd a následne ani krajský súd nezohľadnili, že žalobcom uplatňované nároky vyplývajú zo spotrebiteľskej zmluvy, v ktorej sťažovateľ má postavenie spotrebiteľa, a preto „v zmysle § 4 ods. 6 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pri výklade obsahu Kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva k bytu uzavretej medzi stranami sporu, platí výklad priaznivejší pre sťažovateľa ako spotrebiteľa, čiže jednoznačne výklad v prospech premlčania dlhu“.

10. V závere sťažovateľ poukázal na prípad s totožným právnym a skutkovým základom, v ktorom rozsudok okresného súdu č. k. 14 C 66/2014-130 z 19. mája 2015 s obdobným odôvodnením a záverom bol v odvolacom konaní zmenený rozsudkom krajského súdu č. k. 26 Co 396/2015-191 z 28. júna 2016 tak, že krajský súd žalobu z dôvodu premlčania nárokov zamietol. Krajský súd v tomto prípade dospel k obdobnému záveru, akým argumentuje sťažovateľ v prvom okruhu svojej sťažostnej argumentácie, t. j. že premlčacia lehota začína plynúť prvým dňom po vzniku dlhu. Teda v prípade povinnosti zaplatiť kúpnu cenu vyplývajúcu z uzavretej kúpnej zmluvy, v ktorej je určenie splatnosti kúpnej ceny ponechané na vôli veriteľa „vystavením faktúry“, začína premlčacia doba plynúť dňom nasledujúcim po uzavretí tejto kúpnej zmluvy.

11. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ]... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 9Co/258/2015 a jeho rozsudkom č. k. 9Co/258/2015-154 zo dňa 17.9.2015 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 9Co/258/2015-154 zo dňa 17.9.2015
Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Trnave je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ]... trovy konania v sume 191,55 € na účet právneho zástupcu Prosman a Pavlovič advokátska kancelária s.r.o., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa

namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

15. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

16. Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 258/2015 a jeho rozsudkom zo 17. septembra 2015, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu z 5. februára 2015.

17. Ústavný súd vzhľadom na sťažovateľom podané dovolanie proti rozsudku krajského súdu zo 17. septembra 2015 a uznesenie najvyššieho súdu z 12. mája 2016, ktoré bolo doručené sťažovateľovi 22. júna 2016 a ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa ako neprípustné, považoval za zachovanú lehotu na podanie sťažnosti [porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika z 12. 11. 2002, sťažnosť č. 46129/99] a predbežne posúdil možnosť porušenia práv sťažovateľa rozsudkom krajského súdu zo 17. septembra 2015.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

19. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

20. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

21. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

22. Ústavný súd zvyčajne zdôrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zdôrazňuje vo svojej judikatúre aj EŠLP, ktorý v tejto súvislosti najmä uviedol: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo

na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (napr. Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho konania považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

23. Ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu (v spojení s rozsudkom okresného súdu, ktorý bol rozsudkom krajského súdu potvrdený) z hľadiska ústavnej udržateľnosti jeho záverov, resp. z hľadiska dostatočného odôvodnenia v príčinnej súvislosti s namietaným porušením sťažovateľom označených práv a konštatuje, že krajský súd sa relevantne vysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodnými v danej veci a svoje závery dostatočne odôvodnil, keď sa stotožniac v plnom rozsahu so závermi okresného súdu uviedol:

„Odvolačí súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.) po preskúmaní napadnutého uznesenia a predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Odvolačí súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a v podrobnostiach na toto poukazuje. ... odvolačí súd s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. odkazuje na správne, výstižné a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolačí súd nezistil dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových a právnych záverov prvostupňového súdu odchýliť. S námietkami odporcu, uvedenými v odvolaní, sa súd prvého stupňa vysporiadal v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Odvolačí súd sa stotožňuje v celom rozsahu s týmto odôvodnením. Odporca neuviedol v odvolaní iné skutočnosti ako uvádzal v priebehu

konania. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.“

24. Ústavný súd konštatuje že sťažnostná argumentácia sťažovateľa je totožná tak s jeho odvolacou argumentáciou, ako aj obrannou argumentáciou v základnom konaní a s touto jeho argumentáciou sa ústavne udržateľným spôsobom vysporiadal už samotný okresný súd v základnom konaní rozsudkom z 5. februára 2015.

25. Ústavný súd preto osobitne poukazuje na závery okresného súdu, ktorý sa s argumentáciou sťažovateľa zodpovedajúcou prvému okruhu jeho sťažnostných námietok spočívajúcich v namietaní nesprávneho právneho posúdenia otázky premlčania nárokov žalobcu rozpornou s ostatnou judikatúrou všeobecných súdov vysporiadal takto:

«Premlčaním právo nezaniká, iba sa oslabuje a trvá ďalej vo forme naturálneho záväzku, čo znamená, že jeho uplatniteľnosť je obmedzená na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu. Účelom premlčania je tak jednak stimulovať subjekty k včasnému vykonaniu subjektívnych občianskych práv, jednak zamedziť tomu, aby dlžníci neboli ohľadom svojich povinností vystavení po časovo neurčitú dobu donucujúcemu zákroku zo strany súdov. ...

Súd si neosvojil argumentáciu žalovaného, podľa ktorej začala premlčacia doba plynúť nasledujúci deň po uzavretí zmluvy resp. dodatku. Záver, že žalobca mohol o splnenie dlhu požiadať ihneď, teda ku dňu vzniku záväzku, by bol popretím zmluvného dojednania účastníkov zmluvy, pretože ak si strany dohodli „fakturáciu“ museli byť (a súd má za to, že aj boli) uzrozumení s tým, že faktúra bude vystavená v určitý deň a bude z nej pre kupujúceho vyplývať určitý dátum splatnosti, čo predpokladá určitý časový horizont.

Žalovaný pritom ako kupujúci vyslovil s týmto postupom svoj súhlas podpísaním zmluvy resp. dodatku k nej. Ak by bolo úmyslom strán, aby kupujúci uhradil kúpnu cenu a preddavok ihneď pri podpise zmluvy/dodatku alebo v určitý deň po podpise zmluvy/dodatku, nedojednali by sa na fakturácii, ale konkrétnom dátume splatnosti. Treba pritom vziať do úvahy okolnosti prípadu, a síce, že išlo o prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam k účinnosti ktorého je potrebné povolenie vkladu do katastra

nehnutelností, vo svetle čoho sa dohoda o fakturácii javí ako logická a jednoznačne v prospech kupujúceho z nasledovných dôvodov.

Žalobca faktúru vystavil dňa 08.11.2010 s dátumom splatnosti dňa 20.12.2010. Z výpisu z LV č... pre k. ú... vyplýva, že dňa 08.11.2010 bol v katastri nehnuteľností povolený vklad vlastníckeho práva k prevádzanému bytu, k nebytovým priestorom, ako aj k podielom na pozemkoch (okrem podielov na pozemkoch, ktorých sa týkal preddavok). Z uvedeného je zrejmé, že žalobca kúpnu cenu a preddavok fakturoval žalovanému až po nadobudnutí účinnosti kúpnej zmluvy, t. j. právoplatnom povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Uvedený spôsob považuje súd jednoznačne za výhodný iba pre žalovaného. Žalovaný totiž v čase výzvy na zaplatenie kúpnej ceny a preddavku formou vystavenej faktúry nebol v neistote, či k povoleniu vkladu vlastníckeho práva k bytu, nebytovým priestorom a podielom na pozemkoch v katastri dôjde alebo nie. V prípade, že by bol žalovaný ako kupujúci povinný zaplatiť kúpnu cenu pri podpise zmluvy/dodatku alebo hneď po podpise, bol by v nevýhode, pretože by zaplatil žalobcovi kúpnu cenu, pričom by nebolo isté, či vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bude povolený.

Súd pritom poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 146/2008 zo dňa 31. júla 2008, podľa ktorého „Možnosť takého riešenia spornej otázky, podľa ktorého by premlčacia doba začala plynúť od splatnosti dlhu, bola v rozhodnutí R 28/84 odmietnutá s poukazom na to, že by znamenala neprípustné posunutie začiatku plynutia premlčacej doby (v zrejmom rozpore s účelom inštitútu premlčania) prakticky na neobmedzenú dobu. Voči tomuto argumentu však možno namietat', že v prípade zreteľného odd'aľovania výzvy na plnenie a v závislosti na konkrétnych okolnostiach by súd mohol s použitím § 3 ods. 1 Obč. zák. odmietnuť ochranu práva veriteľa uplatneného až po neodôvodnene dlhej dobe po vzniku záväzku. Okrem toho taký výklad ustanovenia § 101 Obč. zák., ktorého výsledkom je záver o začatí plynutia premlčacej doby, ak čas plnenia nebol dohodnutý ani inak stanovený, dňom nasledujúcim po vzniku právneho vzťahu, nie je súladný so zásadou dôvery v právo, pretože pod hrozbou začatia premlčania bezprostredne po vzniku právneho vzťahu obmedzuje veriteľa v jeho práve vyplývajúcom v § 563 Obč. zák. požiadať o plnenie a tým vyvolať splatnosť záväzku podľa jeho slobodnej vôle, resp. ho núti konať spôsobom, ktorý môže byť v rozpore so skutočným záujmom účastníkov právneho

vzťahu. V dôsledku toho sa právu, ktoré veriteľovi zaručuje § 563 Obč. zák., odníma reálny obsah.“ Súd má aj s poukazom na vyššie uvedené za to, že skutočným záujmom účastníkov právneho vzťahu, ktorý možno odvodiť jednak zo zmluvy/dodatku a tiež z okolností prípadu, bolo vyvolať splatnosť kúpnej ceny a preddavku po povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, a preto bola dohodnutá ich fakturácia zo strany žalobcu.

Súd zároveň dáva do pozornosti, že vo vyššie uvedenom prípade prejednávacom pred Najvyšším súdom SR išlo o zmluvu o pôžičke, kde dokonca absentovalo akéhokolvek dojednanie o dobe splatnosti, pričom v tu prejednávacom prípade ide o kúpnu zmluvu na nehnuteľnosti (keď z už opísaných okolností prípadu je zrejmé, že fakturácia bola na prospech jedine žalovanému) vrátane dojednania o fakturácii kúpnej ceny (teda žalovaný s takýmto spôsobom určenia splatnosti súhlasil), a nemožno teda uzavrieť, že by sa účastníci na splatnosti vôbec nijako nedohodli. I keď sa nedohodli na konkrétnom dni splatnosti, dohodli na tom, že splatnosť vyvolá žalobca vystavenými faktúrami.

Pokiaľ ide o lehotu splatnosti kúpnej ceny uvedenú vo faktúre, túto súd vzhľadom k výške kúpnej ceny považuje za primeranú a v súlade s dobrými mravmi, a preto nie je dôvod na odmietnutie ochrany práva žalobcu ako veriteľa, ktoré by si uplatnil až po neodôvodnene dlhej dobe po vzniku záväzku, pričom súd znovu poukazuje na vyššie uvedený rozsudok Najvyššieho súdu SR a jeho závery o možnosti použitia § 3 ods. 1 OZ v takomto prípade.

Pokiaľ ide o odkaz žalovaného na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, R 91/2004, súd sa jednak prikláňa k citovanému rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/146/2008, ktorým došlo k odklonu od skoršieho rozhodnutia Najvyššieho súdu, avšak zároveň uvádza, že v prejednávanej veci ani nie je možné hovoriť o úplnej absencii dojednania splatnosti dlhu. Účastníci sa totiž dohodli na určení splatnosti vo faktúrach vystavených žalobcom, čo rozhodne nemožno stotožňovať so situáciou, kedy by o splatnosti kúpnej ceny nebola v zmluve/dodatku ani zmienka.»

26. K prvému argumentačnému okruhu sťažovateľa, v ktorej sťažovateľ namieta odchýlenie sa okresného súdu a následne krajského súdu potvrdzujúceho jeho závery od právnych záverov posudzovania otázky začatia plynutia premlčania v obdobných veciach

v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu, iného senátu krajského súdu, ako aj Najvyššieho súdu Českej republiky, ústavný súd konštatuje, že nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovacu prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu. Podstatné je, či sú odlišné názory všeobecných súdov ústavne konformné, lebo v kladnom prípade niet dôvodu na to, aby ústavný súd do takýchto záverov zasiahol (mutatis mutandis I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 273/08).

27. Ústavný súd osobitne zdôrazňuje, že vysporiadanie sa okresného súdu (a následne krajského súdu) s ostatnou rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov v posudzovanej právnej otázke je v danom prípade logicky konzistentným a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnené s dôrazom na zohľadnenie konkrétnych okolností danej veci, ako aj na účel a zmysel samotného aplikovaného zákonného ustanovenia. Preto podľa názoru ústavného súdu výklad okresného súdu (a následne krajského súdu) uvedený v napadnutom rozhodnutí nejaví známky arbitrárnosti či zjavnej neopodstatnenosti, a preto nie je daný dôvod, aby ústavný súd do namietaných záverov krajského súdu zasiahol v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

28. S argumentáciou sťažovateľa zodpovedajúcej druhému okruhu jeho sťažnostných námietok (namietajúcej nesprávne posúdenie premlčania nezávisle od namietanej odlišnosti judikatúry) sa okresný súd ústavne konformným a vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal, keď uviedol:

„Pokiaľ ide o druhú námietku premlčania vznesenú žalovaným v podaní zo dňa 28.01.2015 (keď žalovaný vychádza z dňa predpokladaného doručenia faktúr a § 563 OZ), k tejto súd uvádza, že ju tiež nepovažuje za dôvodnú, a to z dôvodu, že ako už bolo už uvedené vyššie, premlčacia doba v prejednávanom prípade začala podľa názoru súdu plynúť dňa 21.12.2010. Bolo tomu tak z dôvodu dojednania účastníkov o fakturácii kúpnej ceny a preddavku, keď obsahom dohody bolo ponechanie určenia konkrétneho dňa splatnosti na žalobcu, keďže tento mal vystaviť faktúry. Žalobca vystavil faktúry s primeranou lehotou splatnosti pri oboch - dňa 20.12.2010. Tým, že žalovaný súhlasil

so zaplacením kúpnej ceny a preddavku po vystavení faktúr zo strany žalobcu, súhlasil de facto aj so skutočnosťou, že dátum splatnosti bude vyplývať z faktúr, ktorá skutočnosť je všeobecne známou. Argument žalovaného, že mal plniť nasledujúci deň po doručení faktúr je preto neopodstatnený, a nemožno preto uznať za dôvodnú ani námietku premlčania z neho vychádzajúcu.

V konaní mal súd za preukázané, že žalovanému boli faktúry riadne doručené, čo vyplynulo z výpovede žalovaného na pojednávaní dňa 02.10.2014... Doručenie faktúr žalovanému má súd za preukázané jednak z fotokópie podacieho hárku, z ktorého vyplýva odoslanie faktúr žalovanému dňa 07.12.2010, ale najmä z písomných reakcií na výzvy zo strany žalobcu.“

29. Krajský súd v závere odobril aj podľa ústavného súdu konzistentné a v podstate sťažovateľom ani nenamietané meritórne závery okresného súdu pri posúdení dôvodnosti nárokov žalobcu po vysporiadaní sa s námietkou premlčania vznesenou sťažovateľom, ktoré okresný súd zhrnul takto:

„Nakoľko z vyššie uvedených dôvodov posúdil súd námietky premlčania vznesené žalovaným za nedôvodné a neprihliadal na ne, pristúpil ku skúmaniu opodstatnenosti žalobcom uplatneného nároku, pričom dospel k záveru, že žaloba je dôvodná iba v časti.

V zmysle Kúpnej zmluvy zo dňa 23.08.2010 v znení jej dodatku č. 1 zo dňa 26.10.2010 bol predmetom prevodu okrem iného spoluvlastnícky podiel... na pozemkoch... Z návrhu na vklad zaevidovaného pod č. V... a z predloženého čiastočného výpisu z listu vlastníctva č... pre k. ú... vyplýva, že na základe vyššie uvedenej zmluvy nadobudol žalovaný vlastnícke právo k spoluvlastníckym podielom na predmetných pozemkoch. Žalobca v deň povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehmuteľností vystavil faktúru č... na kúpnu cenu dojednanú v zmluve vo výške 4.176,00 eur s dátumom splatnosti dňa 20.12.2010, ktorú faktúru doručil žalovanému. V deň splatnosti predmetná kúpna cena nebola žalovaným uhradená. Z uvedeného dôvodu, zaviazal súd žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 4.176,00 eur.“

30. Pokiaľ sťažovateľ v treťom okruhu svojej sťažnostnej argumentácie namieta, že konajúce súdy pri výklade zmluvných dojednaní a vzťahujúcej sa a aplikovanej právnej úpravy neprihliadali na spotrebiteľský charakter kúpnej zmluvy, z ktorej si žalobca uplatňoval svoje nároky na zaplatenie kúpnej ceny za prevod nehnuteľností do vlastníctva sťažovateľa, ústavný súd zdôrazňuje, že ani prípadný spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu v okolnostiach danej veci nemôže spochybniť ústavnú konformnosť záverov konajúcich súdov. V závere ústavný súd zdôrazňuje, že spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu nie je okolnosťou vylučujúcou platnosť všeobecnej zásady civilného práva všeobecne platnú zásadu „*pacta sunt servanda*“ a osobitne nie v okolnostiach danej veci, keď sťažovateľ v podstate nespochybňoval dôvodnosť nárokov žalobcu, len namietal ich premlčanosť.

31. Z uvedených dôvodov ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mohla zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku krajského súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľom označených práv rozsudkom krajského súdu, odmietol jeho sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

32. Vzhľadom na to, že sťažnosť ako celok bola odmietnutá, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2016